

Boost Avisen

^ Skoleledere vil arbejde for flere innovative forløb i skolernes hverdag.

Boost til hverdagsbrug

To skoleledere fra Helsingør Kommune er enige. Boost projektuger og Battle er ikke målet i sig selv, men midler til at få innovative undervisningsprocesser ind i hverdagen.

Interview

Innovative kompetencer er helt essentielle for de børn, som går i folkeskolen i dag. Derfor er det ikke nok for skoleleder for Helsingør Skole Kari Jørgensen og skoleleder for Hellebækskolen Karl Sinding, at innovativ undervisning er en del af Boost

projektet. Innovative forløb skal blive en del af hverdagen i deres skoler.

»Det betyder ikke, at underviserne skal bruge Boost' innovative undervisningsprincipper i deres undervisning *altid*. Men det betyder, at de innovative principper skal blive naturlige metoder at gribe til i mange undervisningssammenhænge året rundt. Boost skal medføre en anden måde at tænke på i Helsingør Skole,« siger Kari Jørgensen.

Især når eleverne skal arbejde med en virkelighedsnær udfordring er kompasset et logisk redskab at bruge.

»Kompasset kan ikke stå alene, men det kan bruges i mange sammenhænge. Og ofte kan underviserne

bruge innovative delelementer fra Kompasset. For innovative kompetencer, det *skal* eleverne have i dag,« siger Karl Sinding.

Kari Jørgensen formulerer det endnu stærkere.

»Jeg tror, at eleverne får det svært på fremtidens arbejdsmarked, hvis de ikke erhverver sig innovative kompetencer. Samarbejde, relationskompetencer, idegenerering, udvælgelse og evnen til at tro på en ide og føre den ud i livet er eksempler på innovative kompetencer, som er meget vigtige for børns almene dannelse i dag,« siger Kari Jørgensen.

Har lært af første Udfordring

De to skoleledere ser frem til at udvikle skolens arbejde med innovative forløb i næste skoleårs Udfordring 'Sunde Borgere'.

»Første udfordring gik godt – men vi tager en del erfaringer med os til næste udfordring,« siger Karl Sinding.

»Især vil vi på Hellebækskolen prøve at hjælpe lærerne til lettere at kunne oversætte Udfordringen så indskoling, mellemtrin og overbygning kan arbejde med samme Udfordring på deres eget niveau. Heldigvis er det også en del af Udvidet Kursus,« siger Karl Sinding, der også arbejder med en plan for at brede projektugen ud.

Det stemmer overens med planerne på Helsingør Skole.

»Mange undervisere oplevede, at tiden var knap i den første Udfordring. I næste Udfordring vil vi bruge tid i ugerne op til projektugen med at varme lærere og elever op – både fagligt og med det praktiske i projektugen,« siger Kari Jørgensen, der har et godt eksempel på, hvordan Kompasset kan bruges.

»Toiletforhold er vist et problem på skoler jorden rundt – således også på Byskolen. Her brugte et par lærere Kompasset til sammen med elevrådet til at udvikle forslag til bedre toiletforhold. Og deres modeller vil blive implementeret til efteråret,« fortæller Kari Jørgensen. —

Lærere fra Tibberup Skole bruger Kompasset i den daglige undervisning

3

Antorini: »Innovation et af kernepunkterne i Folkeskoleloven.«

6

Se alle 21 finalister fra første udfordring – og læs juryens vurdering.

8

Boost – Innovativ skole i Helsingør er et samarbejde mellem Helsingør Kommune, Professionshøjskolen Metropol og den almennyttige organisation INDEX: Design to Improve Life®.

Journalist: Lars Bøgeskov

Skribenter: Andreas Elkjær, Sanya Gertsen Pedersen, Bolette Kremmer Hansen, Stine Rahr Bruzelius, Adam von Haffner Paulsen

Fotografer: Jørgen Spedsbjerg Ebbesen, Pernille Ringsing, Dennis Lehmann, Torben Sørensen, Den Grønne Friskole, Cathy Yeulet

Layout: INDEX: Design to Improve Life®

Trykkeri: Frederiksberg Bogtrykkeri

Boost Avisen er den anden i en række aviser om projektet Boost – Innovativ skole i Helsingør.

Vi er på vej mod fremtidens skole

Forord

Vi drømmer om en skole fuld af motiverede elever, der slet ikke har lyst til at gå hjem. Spørgelystne og nysgerige elever, der producerer ny viden.

Vi drømmer om en skole, der på nye måder forbereder eleverne på fremtiden, så de kan blive engagerede og kompetente samfundsborgere. Hvor alle elever har et fundament for at tage en ungdomsuddannelse og få opfyldt *deres* drømme.

Vi drømmer om en skole for alle. En skole, hvor kloge hoveder og kloge hænder kan arbejde sammen og skabe nye viden. En skole, hvor bevægelse naturligt indgår i alle fag og fagområder, så alle elever kan lære på deres egen måde.

Vi drømmer om en skole, som indtager lokalsamfundet, og arbejder med virkelighedsnær undervisning. Hvor skoledagen er varieret, og dagens sammensætning tager udgangspunkt i det, som eleverne skal lære.

Vi drømmer om en skole, hvor eleverne tager ansvar for deres egen og hinandens læring.

I Helsingør Kommune er vi heldige. Det er nemlig ikke en drøm, men den skole vi er godt på vej til at få, blandt andet med Boost.

Vi har en skole, hvor medarbejderne sammen med eleverne tør være nysgerrige, innovative, kreative og tør tænke læring på nye måder. Vi tror på, at det er vejen til at give eleverne de allerbedste muligheder i fremtiden. Skolen skal give dem mod på at lære nyt livet igennem, give dem kompetencer til at være innovative og kreative og til at kunne samarbejde og være kritiske.

Boost udfordrer den traditionelle tænkning om skole fra grundskema til læringsforløb og processer. Boost sætter elevens virke i centrum og lader eleven være drivkraften i sin egen læring, godt støttet af medarbejderne. Vi ser eleverne vokse med opgaven. Det giver motivation at arbejde med virkelighedsnære problemstillinger, og det giver ansvar at skulle finde

løsninger, som samfundet kan bruge. Vi sætter elevernes potentiale i spil på en ny måde.

I Helsingør Kommune har vi allerede taget springet ind i fremtidens skole. Vi har et godt fundament i vores skoler og er godt på vej med omstillingen af skolen. Nu bygger vi ovenpå. Vi glæder os til at se innovationen folde sig ud i fagene i skolens dagligdag, hvor elevernes innovative kompetencer kommer i spil. Det fysiske læringsmiljø på skolerne kommer til at afspejle arbejdet med elevernes innovative kompetencer og produktionen af ny viden.

Skoleåret 2016/2017 byder på et udvidet kursus i Kompasset, hvor vi blandt andet tager fat på samspillet mellem innovation, fag og trin. Skoleåret byder også på en ny Udfordring for alle elever, og vi glæder os til at se elevernes fantastiske løsninger på, hvordan vi får sunde borgere i Helsingør.

Vel mødt til et nyt og spændende skoleår.

Fra venstre: Karl Sinding, Ole Richter, Helle Josefsen, Tanja Steffe Nøhr, Andreas Elkjær, Kari Jørgensen og Simon Svenstrup (ikke på billedet)

Skoleledere i Helsingør Kommune

Kompasset er svært – men børnenes udbytte stort

▲ De tre lærere kan se, at eleverne vokser gennem innovative forløb – derfor bruger de ofte Kompasset i deres undervisning.

Tre lærere i to 7. klasser på Tibberup Skole har taget metoderne i Boost til sig i en grad, så de i dag indgår i mange undervisningsforløb.

Interview

På Tibberup skole sluttede arbejdet med Boost og Kompasset ikke med Battle den 3. marts. For efterfølgende har de tre lærere gennemført flere forløb, hvor de har brugt metoderne og undervisningsprincipperne fra Boost – og det vil de blive ved med.

»Eleverne bliver motiverede gennem undervisningsprincipperne i Boost, og jeg ser endda mange af de skoletrætte drenge blomstre op. Pludselig giver undervisningen mening for eleverne, de har kontakt med omverdenen, og de føler, at

deres løsninger gør en forskel,« siger Julijana Stoleska, der sammen med sine lærerkolleger i 7.Q og 7.R, Marie Madvig og Jens Baj, har budt på kaffe i mødelokalet på Tibberupskolen i Espergærde.

Siden Udfordringen om flygtninge har de tre lærere blandt andet gennemført en projektuge efter Kompasset om 'Min drømmeskole'. Formålet var at få ideer til ændringer – fysiske og organisatoriske - på Tibberupskolen, inden den bliver overbygnings-skole til næste år. Det blev et projekt, hvor eleverne arbejdede med samme entusiasme, som under projektugen om flygtninge i februar.

»Og vi bruger elementer fra Boost i undervisningen hele tiden. Associationskort, open space, mind map og check-in, check-out eksempelvis,« siger Jens Baj, der underviser i matematik og naturfag.

Også kritik

De tre lærere er dog ikke lige begejstrede for Boost og Kompasset, og de er da også enige om, at Kompasset er en svær størrelse at undervise efter. Det er svært at guide eleverne til at følge de meget fastlagte faser i Kompasset, og Kompassets faser er svære at forstå for eleverne.

»Kompasset er måske for firkantet. Det har givet frustrationer for både elever og lærere at være så bundet af den ret komplicerede model. Eleverne har jo ofte en løsning allerede fra begyndelsen – det frustrerer dem at holde den tilbage, at skulle stoppe dem selv,« siger Marie Madvig, der dog også forudser, at disse problemer bliver mindre, efterhånden som både lærere og elever vænner sig til arbejdsmetoden.

Er konkurrence godt?

De tre lærere er også uenige om fordelene ved konkurrenceelementet i Udfordrings-forløbene.

»Konkurrencen er en vigtig del af at få et godt forløb ud af en udfordring,« mener Julijana Stoleska.

»De fleste børn kan lide konkurrenceelementet. Det bevirker, at eleverne holder koncentrationen og bliver færdige med deres løsning. Og det skaber en professionel systematik i deres endelige produkt. For alle løsninger skal indeholde samme elementer,« siger Julijana Stoleska.

For Jens Baj og Marie Madvig er konkurrencen og Udfordringens stramme styring ikke entydig positiv. Jens Baj savner lidt mere fleksibilitet i planlægningen, så han har mulighed for at forlænge nogle delprocesser. Og Marie Madvig finder som udgangspunkt konkurrencen unødvendig.

»Jeg er egentlig ikke konkurrence-menneske, mere et procesmenneske, og jeg kan ikke se pointen i at gøre Udfordringen til en konkurrence. Men jeg kan se, at det skaber noget kampgejst og entusiasme hos eleverne, så jeg øver mig i at gå mere op i konkurrencen,« smiler Marie Madvig.

Første udfordring

De tre lærere er enige om, at den første udfordring om flygtninge var en god, men hård proces. Ingen af dem havde været på kursus inden projektugen i januar, så de læste Underviser-guiden inden forløbet.

»Selv i 7. klasse var det svært at føre eleverne gennem hele Kompassets proces. 'Hvorfor kan vi ikke bare finde på en løsning med det samme',

spurgte eleverne. Det tager tid både for os lærere og eleverne at forstå, hvorfor det er en fordel at gennemføre de forskellige procesdele,« siger Marie Madvig.

En gruppe fra 7. klasserne, der arbejdede sammen i projektugen, nåede finalen med projektet Food With Culture. Ideen er, at flygtninge – især kvinder – på et centralkøkken skal lave mad til Helsingør Kommunes folkeskoler.

»Det afsluttende Battle var en fantastisk oplevelse – eleverne lærte mere den dag end på flere måneder med almindelig undervisning. Flere i gruppen blomstrede op og viste energi og evner, som jeg sjældent har set hos dem før. De blev taget alvorligt, de måtte forklare deres projekt for eksperter, de måtte besvare spørgsmål, som de aldrig havde forestillet sig, de ville få, og de blev presset intellektuelt, som de formentlig aldrig har været presset tidligere,« siger Julijana Stoleska.

»Desværre vandt de ikke. Men faktisk tror jeg, at det var sundt for dem at tabe. Det var en god læreproces.«

Næste Udfordring: Sundhed

På spørgsmålet om, hvad de vil ændre i undervisningen i næste udfordring, er de tre lærere ikke i tvivl.

»Vi vil forbedre både vores egen og elevernes faglige viden, inden vi går i gang med projektugen. Næste projekt er 'Sunde borgere', og det er komplekst. For at udvælge emneområder inden for sundhed, og for at udvikle mere gennemtænkte og mere kreative og fantasifulde løsninger er det vigtigt at være godt inde i emnet. Derfor vil vi forberede os fagligt op til projektugen. I øvrigt også med at sætte os ind i hvad 'bæredygtighed' egentlig er,« siger Julijana Stoleska.

»Og vi vil gerne kigge på helt anderledes og vilde eksempler på løsninger fra hele verden. For eleverne er ofte konservative – de skal inspireres til at få helt anderledes ideer,« siger Marie Madvig.

De tre lærere vil i øvrigt stramme op på budskaberne i elevernes fremlæggelse og bruge feedback fra andre elever i processen.

»Og så vil vi vinde,« griner Julijana Stoleska. —

^ »Velkomstkufferten får folk til at tænke,« siger kurator på New York Design Week, Hala A. Malak.

Boost-succes i New York

New York Design Weeks hidtil yngste udstillere, 1.N fra Byskolen, vakte opsigt med Velkomstkufferten.

Interview

Mange blandt publikum på New York Design Week var forundrede, nysgerrige og berørte over 1.Ns Velkomstkuffert. Kufferten med alt dens indhold medførte mange spørgsmål til organisationen Design & Flow, der bragte kufferten over Atlanten, efter den havde vundet forårets Battle.

»Velkomstkufferten får folk til at tænke. Mange blev følelsesmæssigt berørte over børnenes ukomplicerede og menneskelige tilgang til at hjælpe flygtningebørn. Ved åbningsreceptionen med 4.000 deltagere fik vi virkelig mange spørgsmål om Velkomstkufferten – især fra de besøgende, der selv er forældre,« siger Hala A. Malak, som var kurator for Design & Flows udstilling 'Transitions: Migra-

tions and Travel' på New York Design Week – designugens officielle navn er NYCxDesign 2016.

»Jeg er selv vild med kufferten. Dels at børn laver noget for andre børn. Dels at Velkomstkufferten repræsenterer en ukompliceret, engageret og personlig hjælp til flygtningebørn, som er nogle af verdens mest ensomme og udsatte mennesker,« siger Hala A. Malak.

Det var dog ikke Hala A. Malak selv, der fandt Velkomstkufferten.

»Jeg var i gang med at finde design til vores udstilling, da en af mine venner ringede. Han havde set et opslag på Facebook om Velkomstkufferten, og han var fascineret af ideen og projektet i Helsingør. Da jeg selv kiggede, var jeg helt enig,« fortæller Hala A. Malak, der straks kontaktede INDEX: Design to Improve Life® for at høre, om det var muligt at få en Velkomstkuffert sendt til New York.

»Da jeg så kufferten var jeg overrasket over, at den ikke var større – men det er jo bare fordi, jeg er voksen,« griner Hala A. Malak.

»Og jeg blev vild med indholdet, især fordi eleverne selv har fundet på, hvad der skal i kufferten. Kufferten fortæller, at vi ikke behøver fine designere og eksperter til at finde løsninger for integration af flygtninge. Selv børn i første klasse kan hjælpe,« siger Hala A. Malak.

For de to lærere bag 1.Ns arbejde med Velkomstkufferten, Tine Larsen og Camilla Juul, har foråret 2016 været en stor oplevelse.

»Det har jo været fantastisk at opleve alt det, der er sket i foråret, med de ellevilde børn,« siger Tine Larsen.

»Men endnu vigtigere er det, at Boost-projektet har givet så meget mening for børnene. Vi har selv to flygtningebørn fra Syrien i klassen, Mohammad og Rawan. Børnene har set, hvor svært det er at komme til et nyt land, og det har givet mening for dem at hjælpe,« siger Tine Larsen.

Velkomstkufferten er i øvrigt udvalgt af Kulturministeriet til en EU-liste over gode eksempler på, hvordan kultur kan bidrage til integration. —

Vi deler viden i Meebook

Meebook er godt vej på Helsingør Kommunes skoler, og flere lærere har allerede gjort de første erfaringer med læringsplatformen.

Baggrund

Fra næste år skal Meebook være i brug på alle Helsingør Kommunes skoler. Flere skoler er i gang, og 10. klasserne har brugt Meebook et helt år allerede.

»Styrken ved Meebook er, at alt er samlet ét sted og dermed er nemt at gå til for både lærere og elever,« siger Susanne Sejer Larsen, daglig pædagogisk leder på 10. klasseskolen. Hun fortsætter.

»Eleverne har altid adgang til alt, hvad de har været undervist i. Hvis de har været syge, så kan de finde materialet og holde sig opdaterede. For lærerne er det blevet nemmere at videndele, da det meste undervisningsmateriale ligger på Meebook. Deling af materialer gør det også nemmere at være vikar. «

På det udvidede kursus i Boost skal underviserne afprøve læringsforløb mellem undervisningsgangene, og hver enkelt lærers forløb deles i Meebook. Videndelingen skal understøtte udviklingen af alles pædagogiske praksis.

Alle folkeskoler i Danmark er ved at indføre nye it-systemer. Det sker i takt med lovens nye krav om digitale elevplaner. Noget af det første, skolerne skal have på plads, er den såkaldte 'læringsplatform' – altså et it-system, hvor lærerne kan årsplanlægge, bygge undervisningsforløb, arbejde med Fælles Mål og elev-evaluering. Helsingør Kommune har valgt Meebook.

Med Meebook sammensætter læreren tekster, forlagsmateriale, billeder og videoer til digitale undervisningsforløb. Herefter kan eleverne logge ind og få overblik over det faglige indhold, diskutere emner, aflevere opgaver og meget mere.

Fremover vil eksempelvis elevplanen blive lavet i Meebook, og her kan eleverne også gå ind og se de aftaler, der er lavet mellem dem og skolen. —

Forsker: Målstyring kan bruges på mange måder

▲ »Målstyring blev skabt for at lette lærernes arbejde – ikke styre og besværliggøre det,« siger Morten Misfeldt.

Professor Morten Misfeldt, en af forskerne bag folkeskolelovens model for målstyret undervisning, understreger, at de fælles mål også i innovativ undervisning skal være en hjælp til lærerne. Ikke en belastning. Og skoleleder på Snekkersten Skole Tanja Steffe Nøhr er enig.

Interview

»Det er jo gift,« udbryder Morten Misfeldt, på spørgsmålet om lovens krav om målstyret undervisning ikke kan risikere at skabe usikkerhed blandt lærerne overfor deres egen dømmekraft og undervisningsmetoder.

»Den målstyrede undervisning bliver til gift i stedet for hjælp til lærerne, hvis begrebet målstyret undervisning

bliver opfattet så snævert, at det skaber usikkerhed blandt lærerne. Der er mange måder at arbejde målstyret i skolen, og hver lærer skal finde sin egen måde – også når det gælder innovative forløb. Lærerne skal stole på, at de med deres erfaring og faglighed finder deres egen gode måde at bruge de fælles mål på,« siger Morten Misfeldt.

Sammen med professor på Aarhus Universitet Jens Rasmussen og forskningschef ved University College Andreas Rasch-Christensen har professor Morten Misfeldt fra Aalborg Universitet været den videnskabelige gren af arbejdet med at udvikle masteren for forenklede fælles mål. Han mener, at debatten om målstyring lige nu er ved at koge over.

»Debatten om målstyring er ved at køre af sporet. Jeg har aldrig betragtet målstyret undervisning som en snæver metode til at styre lærernes

arbejde. Formålet er at øge fokus på elevernes udbytte af undervisningen og hjælpe lærerne med at arbejde med det,« siger Morten Misfeldt.

Professoren ser slet ingen modsætning mellem målstyring og innovative forløb.

»Det interessante ved innovative forløb er, at eleverne i sådanne forløb hele tiden overskrider de ideer om læring, som lærerne eventuelt har opstillet. Netop fordi lærerne er facilitatorer, og eleverne går deres egne veje, kan læringen blive helt anderledes og overskride, hvad lærerne forestillede sig. Og det er jo fint,« siger Morten Misfeldt, som fortsætter.

»Og så går vi og taler om målstyring og innovation som helt nye ting i folkeskolen. Men det er de jo ikke. Lærere har arbejdet med, hvad eleverne skal have ud af undervisningen, og med processer, hvor eleverne skal problemløse, i årtier.«

Målstyring er hjælp

Ifølge Morten Misfeldt er de Fælles Mål og målstyret undervisning lærernes hjælp til at fokusere på elevernes output og holde styr på, hvilke kompetencer eleverne lærer.

»I mit lange arbejde med målstyret undervisning har jeg hele tiden tænkt begrebet som lærernes hjælp til at få elevernes kompetence-regnskab til at gå op, når skoleåret er omme. Så ved læreren nogenlunde, hvor de enkelte elever er, og hvad de skal have hjælp til. Og sådan mener jeg stadig, det skal forstås. Hvordan lærerne så planlægger deres undervisningsforløb – innovative eller ej – og efterfølgende kigger på hvilke læringsmål, eleverne nåede, eller de arbejder med målene i planlægningen, det blander lovgivningen sig ikke i. Det vigtige er at øge fokus på elevernes udbytte,« siger Morten Misfeldt.

I arbejdet med forenklede fælles mål, som de nævnte forskere gennemførte blandt andet med Danmarks Lærerforening, KL og en række andre organisationer, var intentionen ifølge Morten Misfeldt da også hele tiden at skabe en ramme, som muliggør undervisning, hvor lærernes hypotesearbejde, dokumentation og overblik bliver lettere.

Skoleleder enig

Skoleleder på Snekkersten Skole Tanja Steffe Nøhr er enig med Morten Misfeldt. Hendes tilgang er at gøre arbejdet med fælles mål og målstyret undervisning til en daglig hjælp til

lærerne og ikke en metodemæssig spændetrøje.

»Vi hjælper lærerne og pædagogerne med at have fokus på de fælles mål og arbejde målstyret efter dem. Det vil være et svigt af begge grupper at overlade til dem selv at opfylde lovens krav. Men hvordan underviserne i de konkrete forløb i klassen opfylder målene, det er op til deres professionelle vurdering,« siger Tanja Steffe Nøhr.

På Snekkersten Skole vil den målstyrede undervisning konkret udmønte sig i årsplanerne, hvor lærerne i det nye MeeBook-system ikke skal lave en aktivitetsplan, men i højere grad beskrive, hvad deres elever skal lære i løbet af året – gerne i samspil med konkrete aktiviteter. Så lærerne skal trække de fælles mål fra loven ind i MeeBook.

»På længere sigt vil jeg gerne have, at målene bliver synlige for eleverne. At målene bliver et styrings-motiverings- og differentieringsredskab overfor hvert enkelt barn. Jeg håber, at individuelle mål for hver elev kan skabe en optimistisk forventning hos dem,« siger Tanja Steffe Nøhr.

Tanja Steffe Nøhr er også enig med Morten Misfeldt i, at målstyret undervisning er et nyt positivt fokus på elevernes udbytte af undervisningen. Også i innovativ undervisning som i Boost.

Mål synlige for elever

»Den store forskel på innovativ undervisning som Boost er det store fokus på ideer. Men det er ikke i modsætning til faglighed, for du får eksempelvis ingen gode ideer, hvis du ikke står på en grund af viden,« siger Tanja Steffe Nøhr, der i øvrigt heller ikke ser målstyret undervisning og fælles mål som modsætning til almen dannelse.

»Også i målstyret undervisning er almene kompetencer og relationsdannelse centralt. Det er ikke enten-eller,« siger Tanja Steffe Nøhr. —

Tanja Steffe Nøhr
Skoleleder på
Snekkersten Skole

Morten Misfeldt
Professor på
AAU

Antorini: Innovativ undervisning bringer virkeligheden ind i skolen

^ »Innovativ undervisning er en udvidelse af problemorienteret undervisning, som har været dansk tradition i mange år.«

Det var den tidligere socialdemokratiske undervisningsminister Christine Antorini, der i 2013 bragte innovation og entreprenørskab ind i folkeskoleloven som tværfagligt emne og det er hun glad for.

Interview

»Innovation er en del af den ny folkeskolelovs pædagogiske røde tråd – at få flere timer til mere varieret og eksperimenterende undervisning. Det er et af kernepunkterne i den ny lov.« Christine Antorini betragter 'innovation og entreprenørskab' som helt centralt i den ny lov. Ikke blot for at variere undervisningen, men fordi innovativ undervisning skaber motivation, forøget faglighed og nye kompetencer, som er helt essentielle for at ruste eleverne til fremtiden.

»Innovative undervisningsforløb er 'learning by doing', når det er bedst. Den teoretiske faglighed bliver brugt til at løse virkelighedens problemer, eleverne lærer at tænke innovativt, i løsninger, de lærer at arbejde sammen og række ud i samfundet

efter hjælp og oplysninger, og de lærer at op søge og finde viden. Samtidig er de innovative forløb meget motive-rende for eleverne,« siger Christine Antorini, der efter hendes ministertid sluttede ved sidste valg nu arbejder som formand for Folketingets uddannelses- og forskningsudvalg.

Problemorienteret undervisning

Christine Antorini betragter innovativ undervisning som en udvidelse af den problemorienterede undervisning, som har været central i den danske undervisningstradition i mange år. Med udgangspunkt i virkelighedens problemer finder eleverne viden og løsninger på udfordringer. De arbejder i en proces, hvor de indsamler viden, analyserer problemet, hvorefter de kommer med løsningsforslag. Som en iværksætter arbejder.

»Det er en tænkning, en særlig måde at arbejde på, som skal trænes,« siger Christine Antorini.

Den tidligere minister kan slet ikke se den diskrepans mellem innovative tværfaglige forløb og faglighed, som mange argumenterer med.

»De faglige discipliner kommer jo netop i spil på en helt anden måde.

Når du eksempelvis i et innovativt forløb om alternativ energi bruger matematik, dansk, natur og teknik og biologi i din research og til at finde løsninger, så giver fagene mening på en helt anden måde. Eleverne får en klarere forståelse af, hvad matematik kan bruges til, og fagligheden bliver dybere. Det tværfaglige giver simpelt-hen faglig merværdi til den fag-faglige undervisning,« siger Christine Antorini, der også ser researchfasen i de innovative forløb som værdifulde.

»Af natur søger vi mennesker råd hos nogle, der ligner os selv. I innovative forløb bliver eleverne nødt til at op søge helt anderledes mennesker, med andre kompetencer, holdninger og fra andre kulturer. Det er meget værdifulde erfaringer,« siger Christine Antorini.

Del af bred skoletradition

Den danske folkeskole har traditionelt et bredt faglighedsbegreb. Derfor var det Christine Antorinis mål i den ny lov at give skolerne mulighed for at arbejde mere bredt i skoledagen.

»Formålet med den længere skoledag er jo ikke, at eleverne skal terpe staveord i længere tid. Hele formålet er at skabe tid til at komme

rundt i vores brede faglighedsbegreb, at skabe en mere alsidig folkeskole blandt anden med tid til innovative forløb,« siger Christine Antorini, der ikke så anden mulighed for at få innovation og entreprenørskab ind i folkeskoleloven end at skabe det nye begreb, 'Tværgående temaer.'

»Der er ingen mening i at skabe et fag, der hedder 'innovation'. Det eneste logiske er at tænke den problem-løsende proces ind i alle fag. Derfor opstod de tværgående temaer,« siger Christine Antorini.

Politisk var det i 2012 og 2013 ikke svært for Christine Antorini at få 'innovation og entreprenørskab' ind i den ny folkeskolelov. I forligspartierne bag loven – kun Liberal Alliance og Enhedslisten stemte imod – var der almen enighed, omend med varierende entusiasme, om at 'innovation og entreprenørskab' var vigtigt at få med. Hovedsageligt for at ruste eleverne til fremtidens arbejdsmarked. Men også et langt mere prosaisk argument spillede en rolle i den politiske proces.

»Det var og er stadig et politisk ønske, at få flere unge til at vælge erhvervsuddannelser. Og ved at få innovative forløb ind i folkeskolen kommer eleverne ud og besøger virksomheder, de møder håndværket, laver modeller, oplever materialer og skaber produkter. Hvis det møde og de oplevelser fortsætter i hele skoletiden, indtil de i de ældste klasser vælger ungdomsuddannelse, så er der mulighed for, at de har en langt større fortrolighed med og motivation for en erhvervsuddannelse. For mig er målet med de innovative forløb også, at flere unge vælger håndværket,« siger Christine Antorini. —

Christine Antorini (S)

Tidligere undervisningsminister, nu formand for Folketingets uddannelses- og forskningsudvalg

^ Skolelederne har et stort ansvar for at implementere innovation på skolerne.

Boost for skoleledere

Af Andreas Elkjær, skoleleder, Espergærde Skole

Med Boost - Ledelsessporet bliver skolelederne skarpere på, hvordan vi når vores fælles mål om at styrke innovation og entreprenørskab på skolerne.

Baggrund

I Boost - Ledelsessporet arbejder vi i ledelsessællesskaber på tværs af skolerne. Men vi er bevidste om, at vi må tilpasse metoderne til de enkelte skoler for at realisere vores ambition om innovationsperspektivet, som del af det bærende i vores folkeskoler. I dette arbejde har det pædagogiske personale de vigtigste opgaver, men vi skoleledere har også stort ansvar.

Hvis ikke ledelserne tydeligt og konkret bakker op om omstillingen og udviklingen af skolen i realiseringen af folkeskolereformen, så ved vi godt, at vi ikke vil lykkes. Derfor er der som del af Boost også et spor for os ledere. I Ledelsessporet arbejder vi sammen med Professionshøjskolen Metropol Institut for Ledelse og Forvaltning, og arbejdet giver os mulighed for at arbejde med den strategiske og innovative skoleudvikling i Helsingør Kommune.

Som ledere ønsker vi at komme tættere på elevernes læring, så vi kan understøtte, at eleverne udvikler

innovative kompetencer. Vi vil styrke dialogen med lærere og pædagoger om arbejdet omkring elevernes læring.

Elevernes læring og trivsel

I Boost udvikler vi skoleledere fælles strategier for elevernes læring til det 21. århundredes kompetencer og for samarbejde med forældre.

Vi arbejder også med Kompasset. Ligesom medarbejderne er vi blevet introduceret til metoden, og i efteråret arbejder vi videre.

På ledelsessporet er der faglige indlæg fra eksterne partnere, men endnu vigtigere så diskuterer vi, hvordan vi hver især ønsker at udmønte teorier og idealer. Og ligesom på det Udvidet Kursus for lærere og pædagoger, så deltager lederne også i aktiviteterne i forskellige konstellationer - nogle aktiviteter er for alle ca. 70 ledere på Helsingørs skoler, mens andre er målrettet fx afdelingsledere. Andre igen tilmelder vi os efter behov og interesse.

På Espergærde Skole betyder det blandt andet, at lederne i det kommende år deltager i endnu flere aktiviteter, hvor vores pædagogiske praksis diskuteres. Vi må som ledere holde fokus på vores kerneopgave, nemlig den enkelte elevs læring og trivsel. Og det fokus på læring kan vi bedst fastholde gennem konkrete dialoger, spørgsmål og samarbejde med vores pædagogiske medarbejdere. Her ligger lederens vigtigste opgave. —

130 lærere får formel undervisningskompetence

Af Sanya Gertsen Pedersen, projektleder, Professionshøjskolen Metropol

Folkeskolereformen fastslår, at undervisere skal have undervisningskompetence i de fag, som de underviser i. Målet er fuld kompetencedækning i 2020, men Helsingør er langt fra målet. Boost hjælper på vej.

Baggrund

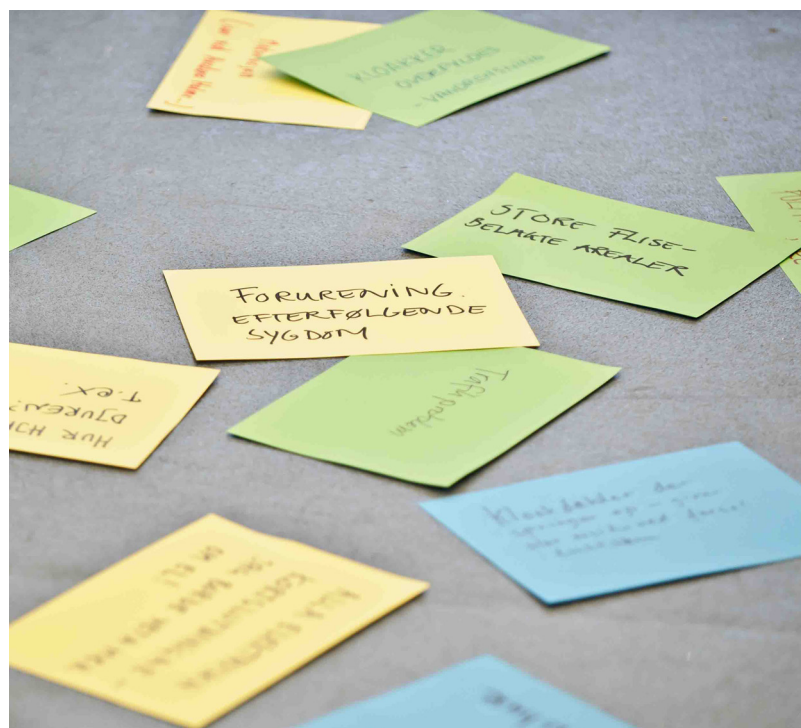
Den seneste opgørelse for Helsingørs folkeskoler viser, at forrige skoleår blev kun godt tre ud af fire timer i Helsingør varetaget af undervisere med undervisningskompetence i faget. Det skal blandt andet Boost være med til at rette op på.

Som del af Boost og med midlerne fra A.P. Møller Fonden opkvalificeres omkring 130 lærere hos Professionshøjskolen Metropol, så de får formel undervisningskompetence i de fag, de underviser i. Det er skolelederne, som har vurderet behovet på de enkelte skoler samt udvalgt lærere.

Helsingør Kommune har prioriteret, at lærere skal have formel undervisningskompetence. Omkring 50

lærere tager hele undervisningsfag, som består af tre eller fire moduler. Derudover er der mange lærere, som allerede har undervist i fag uden at have formel undervisningskompetence, men derigennem udviklet reelle kompetencer, som dækker hele eller dele af kompetencemålene for undervisningsfaget. For at disse lærere ikke skal bruge tid på at gå igennem kendt stof, så kan de opnå formel undervisningskompetence ved blot at blive opkvalificeret i de dele, som de mangler. Hvilke dele, den enkelte lærer har behov for, vurderes ved en kompetenceafklaringssamtale (KAS). I Helsingør har omkring 80 lærere deltaget i en sådan samtale, og ud fra anbefalingerne sammensættes deres individuelle forløb. Nogle lærere skal fx kun have enkelte vejledningstimer, så kan de gå til kompetencemålsprøve og få formel undervisningskompetence.

Størstedelen af de lærere, der tager fulde fag, begyndte deres uddannelsesforløb i skoleåret 2015/16, mens de øvrige løbende går i gang med deres opkvalificering over de næste skoleår indtil 2020. Den lange proces forhindrer, at mange lærere er væk fra skolerne på én gang. —

^ Indtil 2020 opkvalificeres 130 lærere på Professionshøjskolen Metropol.

Boost-løsninger bliver til virkelighed

^ Det regnede med glimmer på alle 21 finalister, der blev hædret ved Battle den 3. marts på Helsingør Gymnasium.

Flere byrådspolitikere lovede efter Battle politisk at prioritere nogle af Helsingørs elevers flygtninge-design. Nu sker der noget.

Nyhed

Den 20. juni besluttede Helsingør Byråd at gøre de 21 finalister i den første udfordring til en del af kommunens integrationspolitik. Byrådet sendte

elevernes løsninger på udfordringen 'Mennesker på flugt – fra flygtning til medborger' til behandling i 'den tværgående koordinationsgruppe på flygtningeområdet.' Det er en specialenhed, der koordinerer kommunens indsats for integration af de kommende års stigende antal flygtninge.

Koordinationsgruppen har næste møde den 10. august, og i begyndelsen af efteråret vil medlemmerne beslutte, hvilke af børnenes forslag kommunen vil arbejde videre med. At

flere forslag vil blive implementeret er så godt som sikkert – og så kan flere af elevernes gode ideer sættes i værk uden kommunens indblanding.

De 21 finalister deltog alle i det afgørende Helsingørs Design to Improve Life Battle den 3. marts i festsalen på Helsingør Gymnasium.

Juryens hovedpris, innovationsprisen, gik til et team fra 1.N på Byskolen, som har udtænkt en velkomstkuffert til flygtningebørn.

Publikumsprisen gik til 5. klasse på Tibberupskolen, som har udarbej-

det projektet 'Årets traditioner,' der bl.a. omfatter et brætspil for børn om danske traditioner.

Samarbejdsprisen gik til 6. klasse på Hornbæk Skole, som har udarbejdet en 'dating-app', der matcher flygtningefamilier med danskere.

På de følgende sider præsenteres de 21 finaleprojekter, som ligger på den kommunale koordinationsgruppes bord.

Velkomstkufferten

Skole **Byskolen**
Klasse 1.N

Vinder af Battle 2016.
Flygtningebørn skal lære dansk gennem leg med danske børn. Klassekammeraterne laver en 'velkomstkuffert' med indhold af eksempelvis vendespil, foldebøger og dukker til rollelege.

Juryudtalelse: En meget enkel løsning på et meget komplekst problem. Skalérbart, umiddelbart og nemt at implementere. Den fungerende borgmester var meget begejstret og klar til at se på mulighederne for rent faktisk at implementere projektet med det samme. Mange jurymedlemmer var desuden begejstrede for, at Velkomstkufferten kunne variere i indhold og dermed fungere på mange forskellige klassetrin.

Playgroup

Skole **Borupgårdskolen**
Klasse 7.IA

En spise-legegruppe for danske børn og flygtningebørn, hvor der kan skabes fællesskaber, og hvor flygtningebørn kan opleve en dansk hverdag. Kontakten skabes gennem en netportal, hvor man kan tilmelde sig.

Juryudtalelse: Meget original og godt gennemtænkt designløsning, hvor nye relationer og fortrolighed med hverdagen anvendes som vejen til en god start for nye i fællesskaber. Brugerne – både danske børn og flygtningebørn – kan let overskue det hele.

Årets traditioner

Skole **Espergærde Skole**
Klasse 5.A Tibberupskolen

Vinder af Publikumsprisen 2016.
Det er vigtigt for flygtninge, især for børn at forstå og deltage i danske traditioner for at føle sig hjemme. Løsningen for børn er et brætspil med spørgsmål og svar om danske traditioner. For voksne er løsningen et smartboard på asylcentret med information om højtider og traditioner.

Juryudtalelse: Flot og spændende tilgang til fællesskabet og tydeligvis et meget gennemtænkt projekt til flere platforme, som også har øget de deltagende elevers egen forståelse af de danske traditioner. En velfortjent vinder af publikumsprisen. Løsningen peger mod muligheden for, at flygtningebørn også kan fortælle om deres egne traditioner.

8.F.P.T.S.D

Skole **Skolen ved Rønnøbær Allé**
Klasse 8.F

Obligatoriske screeninger for psykiske lidelser hos flygtninge. De psykiske lidelser som følge af krig er mange og invaliderende – også for integrationen.

Juryudtalelse: Juryen var imponeret over, at designteamet havde sat sig ind i et helt særligt – og meget komplekst – emne, nemlig det at have post-traumatisk stress. Løsningen var på meget højt niveau og flot gennemtænkt.

Friends

Skole **Hornbæk Skole**
Klasse 6. årgang

Vinder af Samarbejdsprisen 2016.
Mange flygtninge er ensomme. Løsningen er en dating-app, der matcher flygtningefamilier eller enkeltpersoner med danskere. Matchningen sker ud fra de ønsker til venskabet, som man skriver i sin profil, og geografien.

Juryudtalelse: Løsningen bygger på en flot forståelse af sprog og kultur som barrierer for integration. Rigtig god analyse af brugeren og super-flot løsning med både hjemmeside og app. Det er tydeligt, at eleverne har forstået processen og har arbejdet godt sammen. Meget brugbar idé, som gør brug af både flygtnings og danskeres ressourcer. En velfortjent vinder af samarbejdsprisen.

3D-brillerne

Skole **Espergærde Skole**
Klasse 7B Grydemoseskolen

I modtageklassen er der et lille rum, hvor tingene har stregkoder. 3D-briller kan aflæse stregkoderne, og udtalen lyder i høretelefonerne, hvor også hele sætninger med f.eks. ordet 'stol' kan høres. 3D-brillerne oplades vha. solceller.

Juryudtalelse: Juryen var imponeret over niveauet i både ideen og udførelsen og så store muligheder for større partnerskaber i forbindelse med implementeringen og videreudviklingen af designet. Særligt skalérbart og med enormt potentiale.

Food With Culture (F.W.C)

Skole **Espergærde Skole**
Klasse 7.R/Q Tibberupskolen

Integration og sprog via arbejde.
Helsingør Kommune opretter et cateringfirma, hvor flygtninge og danskere laver mad til lokale folkeskoler. Maden bliver lavet centralt og kørt ud til skolekantinerne. Flygtninge kan lave både dansk mad og egne retter.

Juryudtalelse: Juryen var særdeles imponeret over designløsningen, og det at løsningen sammentænkte god mad på skolerne med jobskabelse for flygtninge. På den måde brugte designteamet offentlige midler på en måde, der kan understøtte succesfuld integration fra flygtning til medborger. Juryen håber, at projektet kan afprøves.

Madklub

Skole **Byskolen**
Klasse 8. klasse

Alt for mange danskere har negative fordomme om flygtninge. En madklub, der også arrangerer kulturelle udflugter, hvor man kan lære om Danmark, eksempelvis til København, skal bringe danskere og flygtninge sammen og øge kendskabet og nedbryde fordommene.

Juryudtalelse: Kombinationen af madklub og kultur fandt juryen spændende, da det at spise sammen kan danne grundlag for andre oplevelser sammen og dermed succesfuld integration. Juryen håber, at designløsningen bliver implementeret.

Makal

Skole **Hornbæk Skole**
Klasse **2. årgang**

Makal, der betyder mad på syrisk, er en app, der siger 'bling', hvis en dansk familie inviterer til mad om aftenen. Flygtningen kan tilmelde sig, og der medfølger et kort over, hvor familien bor. Familien laver mad eller inviterer flygtningene til at købe ind og lave mad i deres hjem.

Juryudtalelse: Ideen med at bruge en app til at spise sammen er meget original og dygtigt udført. Særligt fordi det er hele familier, der mødes, og fordi man aktivt køber ind og laver maden sammen. Juryen anbefaler designteamet at afprøve konceptet.

Flygtningeprojekt 'Racisme'

Skole **Skolen ved Rønnebær Allé**
Klasse **6.E**

Gennem kendskab og fællesskab skal fordomme bekæmpes. Gruppens egen skole holder åbent hver lørdag fra 13-17, hvor gruppen inviterer både danskere og flygtninge, børn og voksne, til aktivitetsdag med lege, spil, sport m.m. Kaffe, vand og saft serveres til madpakken.

Juryudtalelse: Det overordnede emne er spændende, og det er en god idé at bruge skolen, når den ikke er åben. Skolens fysiske rammer er en vigtig ressource, som ikke altid bruges. Juryen håber, at designteamet iværksætter initiativet, selvom man ikke vandt.

See you soon

Skole **Skolen ved Gurrevej**
Klasse **8.J/K**

Modvirker fordomme hos danskere og forbedrer integrationen. En app til både danskere og flygtninge, hvor man kan byde ind med et arrangement, bare en gåtur eksempelvis, og andre kan melde sig på. På app'en kan man altid se, hvad der foregår i det område, man er i.

Juryudtalelse: Fin analyse af problemerne omkring fordomme og rigtig gode intentioner om at opbygge gensidig respekt. Løsningen anskueliggør, at selv en indsats, der kan synes minimal som f.eks. en gåtur, kan få stor betydning. Idéen om en app, der hjælper med overblik og sætter folk i forbindelse med hinanden, er rigtig god.

Refugium

Skole **Espergærde Skole**
Klasse **6.A/B, Tibberupskolen**

Refugium er et mødested på nettet, hvor danskere og flygtninge kan hjælpe hinanden, udveksle tanker og ideer og aftale at mødes. I en uoverskuelig og forvirret hverdag for flygtninge skal det være overskueligt og let at bruge.

Juryudtalelse: Refugium er meget spændende, fordi der bliver skabt en platform, hvor alle projekterne fra Battle kunne leve. Juryen var meget imponeret af, hvor langt designteamet var kommet med udviklingen af sitet.

Flygtningeprojekt 'Tryghed'

Skole **Skolen ved Rønnebær Allé**
Klasse **3.E**

Uden tryghed, ingen integration. Løsningen er en stor fest på skolen for flygtninge og lokale borgere. Samt at bruge flygtninge, evt. læreruddannede som undervisere på skolen.

Juryudtalelse: Et rigtig fint projekt med god procesforståelse og god inddragelse af brugeren. En fest er en rigtig god idé. Løsningen peger frem mod en planlægningsproces, hvor idéen sættes ind i en større sammenhæng med en uddybning af, hvordan festen skal skabe tryghed.

Leg uden ord

Skole **Tikøb Skole**
Klasse **2. klasse**

Lamineret tegneserier uden tekst beskriver forskellige lege, så flygtningebørn hurtigt kan komme i gang med at lege med danske børn. Klassen har øvet sig på at bruge tegneserierne til at mime legene, og tegneserierne kan bruges mellem alle børn, som ikke taler samme sprog.

Juryudtalelse: Løsningen bygger på en meget flot undersøgelse af sammenhængen mellem venskaber og sprog. Idéen med at lave tegneserier og lege sig frem til venskaber på tværs af sprogbarrierer er super-god. Løsningen åbner mulighed for en uddybning med en mere aktiv rolle for flygtningebørnene, f.eks. i form af inddragelse af deres lege.

Lær flygtninge at tale dansk

Skole **Espergærde Skole**
Klasse **2.A Grydemoseskolen**

Et højhus, hvor flygtninge og danskere bor sammen. De spiser sammen i en cafe i stueetagen, og der er legeplads til børnene, så de kan lege sammen med danske børn med det samme.

Juryudtalelse: En meget fin idé at skabe fælles rammer for flygtninge og danskere. Løsningen indeholder en lang række tiltag, som alle indeholder virkelig gode elementer. Løsningen vil kunne afprøves i et konkret område, hvor der allerede findes en blandet befolkningsgruppe.

Kolonihaveprojekter

Skole **Skolen ved Gurrevej**
Klasse **4.J**

At dyrke en kolonihave sammen med danske børn og voksne skal være en sjov aktivitet, som skal få krigens oplevelser 'ud af hovedet' på flygtningene – især børnene. Kolonihaverne skaber fællesskab, og flygtningene lærer sprog.

Juryudtalelse: Projektet skaber en god forbindelse mellem dansk tradition og nye medborgere. Designet var gennemtænkt i alle detaljer, heriblandt transport, hvad der skulle gro i haverne samt selve haverne. En gennemførelse af projektet vil kræve en indsats for at skaffe en eller flere haver. Juryen anbefaler, at teamet undersøger mulighederne.

Pen Pal

Skole **Espergærde Skole**
Klasse **5.B Espergærdeskolen**

Pen Pal er en slags pennevens-app til flygtningebørn og danske børn. De kan oprette en profil med alder og interesser og skrive sammen – app'en oversætter automatisk. Børnene kan aftale at mødes, hvor app'en kan bruges på stedet til at oversætte for hinanden.

Juryudtalelse: God analyse af problemerne med at danne venskaber på tværs af sprog. Fin gentænkning af begrebet penneven. Flere af løsningerne ved Battle byggede på idéen om en app, der sætter børn eller familier i forbindelse med hinanden, og juryen måtte vælge.

Hjælp en ven

Skole **Hornbæk Skole**
Klasse **7. årgang**

Et socialt liv er vigtigt – især for unge. På en app med en netværksgruppe kan danske unge tilmelde sig 'en dag med en flygtning', som har lignende interesser. Så kan man tage flygtninge med på cafe, i skoven, med hjem eller med på aktiviteter – og måske blive venner.

Juryudtalelse: Fokus på at hjælpe en ven er meget fint fundet på, og udgangspunktet i fælles interesser som nøglen til det sociale fællesskab er en god idé. Designteamet er sluppet rigtig godt fra deres løsning i form af en app.

Hjælpekassen

Skole **Skolen ved Rønnøbær Allé**
Klasse **6.F**

Tilbud til Helsingør-borgerne om at smide en 'mønt' med navn, kontaktoplysninger og tilbud om en hjælp/aktivitet til flygtninge i store kasser, som er opsat i Helsingør. Det kan være tilbud om strandtur, madlavning, bytur, bowlingtur osv. Mønterne bliver samlet og aktiviteterne fordelt blandt flygtningene.

Juryudtalelse: Meget engageret team og en meget brugbar løsning. Dejligt at se, at eleverne inddrager både egne og andres ressourcer i løsningen, som er gennemtænkt ned til mindste detalje. Juryen mener, at løsningen vil kunne gennemføres med ganske få justeringer.

På tur skovtur og på byvandring

Skole **Skolen ved Gurrevej**
Klasse **3.J**

Udflugter i by og skov omkring Helsingør, hvor flygtninge hører om bylivet, byens historie og om dyre- og plantelivet og årstiderne i skoven. Turene afsluttes med fælles madlavning. Klassen laver første udflugter for de ti unge flygtninge i modtageklassen på Nordvestskolen.

Juryudtalelse: En god idé at bruge en indføring til livet i byen og naturen i Helsingør som vej mod oplevelsen af at føle sig hjemme. Juryen håber, at designteamet iværksætter projektet og inddrager erfaringerne til at udbrede idéen.

Madklub

Skole **Espergærde Skole**
Klasse **2. klasse Tibberupskolen**

Gruppen vil organisere en gruppe danske familier, som inviterer flygtningefamilier hjem til sig, hvor de laver mad sammen. Målet er social kontakt, tryghed og at lære dansk og danske traditioner. Gruppen vil hænge flyers op i Helsingør for at samle danske familier.

Juryudtalelse: God og meget interessant løsning. Juryen lagde vægt på, at det at spise sammen kan være meget vigtigt for succesfuld integration. Flot at eleverne har taget udgangspunkt i flygtningebørnenes behov og inddraget flygtningebørnenes egne ressourcer. Der var flere løsninger med dette fokus, og juryen var nødt til at vægte disse mod hinanden.

Boost i semifinalen til EU-pris

Samarbejdet mellem Helsingør kommune og INDEX: Design to Improve Life® kaster nu international hæder af sig.

Nyhed

Af 1.100 kandidater er Helsingørs Design to Improve Life Udfordring med temaet 'Mennesker på flugt – fra flygtning til medborger' blevet udvalgt som en blandt 30 semifinalister til EU's store sociale innovationspris, European Social Innovation Competition.

De 30 semifinalister er fra 36 lande (flere projekter er fra flere lande), og løsningerne handler om alt fra arbejdsmarkedsinitiativer og boligforhold til sundhed og uddannelse. Løsningerne er både produkter, teknologier, services eller som Helsingørs Design to Improve Life Udfordring et uddannelses- eller samfunds-koncept. Tyskland er topscorer med fem projekter i semifinalen, og Helsingørs Design to Improve Life Udfordring er eneste semifinalist fra Danmark.

Konkurrencens tema i år er innovative løsninger for flygtninge og indvandrere. Baggrunden er, at det ikke kun er Helsingør Kommune, der modtager flere flygtninge i de kommende år; lokalsamfund over hele Europa må tænke i nye løsninger på en øget integrationsudfordring.

Det er INDEX: Design to Improve Life®, som har indsendt ansøgningen om deltagelse i konkurrencen, og 2016 er fjerde gang prisen på 50.000 Euro bliver uddelt i alt til tre vindere. I begyndelsen af juli rejser to repræsentanter fra INDEX: Design to Improve Life® og skoleleder Kari Jørgensen fra Helsingør Skole til Berlin for at pitche Helsingørs Design to Improve Life Udfordring for juryen. Og så er det bare at krydse fingre indtil 30. september hvor de 10 finalister offentliggøres. 27. oktober hædres de tre endelige vindere ved et stort award-show i Bruxelles. —

Udfordring 2: Sunde borgere

^ Flere børn og voksne lever sundere. Men samtidigt stiger antallet af livsstilssygdomme og mentale problemer.

Udfordringen i skoleåret 2015/2016 er 'Sunde borgere.' Det har Byrådet besluttet i oktober 2015.

Designbrief

»Sundhed er en tilstand af fuldkommen fysisk, mental og social velvære og ikke blot fraværet af sygdom.« Sådan lyder WHO's definition af sundhed.

Det betyder, at elevernes næste udfordring om sundhed i Helsingør kan dreje sig om alt fra sygdom, kost og motion, dårlige vaner som rygning og alkohol til mental sundhed. Det er op til underviserne, om mulighederne skal begrænses alt efter alderstrin. Denne artikel vil kort gennemgå forskellige sundhedsaspekter i den vestlige verden og i Danmark og til sidst fortælle om sundhedspolitik og sundhedsproblemer i Helsingør.

Set i helikopterperspektiv går det fremad med sundheden i verden. De fleste ulande er økonomisk på vej frem, og sundheden øges. Levealderen stiger også i den vestlige verden.

I Danmark var der i 2010 889 danskere over 100 år, og forskere regner med, at hvert andet barn, der fødes i dag, vil opleve sin 100 års fødselsdag. Altså i år 2116.

Sænker vi helikopteren en smule, er der alligevel masser af problemer at tage fat på. Fedme med diabetes og hjerte-kar-sygdomme til følge bekymrer, og rygning og alkohol skaber store problemer. Vi taler her om livsstilssygdomme. Hvor mennesket for 100 år siden primært døde af smitsomme sygdomme som influenza, så dør vi i dag hovedsageligt af sygdomme påført af vores livsstil. Ud over de fysiske sygdomme er der problemer med den mentale sundhed i forhold til stress, depression, mobning, præstationsangst m.m., som mange mennesker rammes af.

Især i Danmark er livsstilen et problem – vores levetid er blandt de korteste i Vesteuropa. Sundheden er socialt betinget – risikoen for sygdom og dårlig sundhed stiger altså, jo dårligere borgere er stillet socialt. Det er faktorer som uddannelseslængde, beskæftigelse, boligforhold, etnicitet og indkomst, som er af betydning for sundheden.

Overvægt – kost og motion

Ifølge Sundhedsstyrelsen er 47 procent af danskerne overvægtige, og 13 procent er svært overvægtige. Tal, der er steget konstant i årtier. Det giver anledning til stigning i diabetes og hjerte-kar-sygdomme. Dog er andelen af overvægtige i Region Hovedstaden og i Region Midtjylland lidt mindre end i resten af landet.

Antallet af overvægtige børn er tredoblet på 30 år, og hver femte vejer for meget i dag – årsagen er som for voksne for lidt motion og forkert kost, for mange færdigretter og for meget fedt og sukker. På verdensplan taler forskere om en fedmeepidemi og en diabetesepidemi og Danmark står for sin del af udviklingen.

Samtidig med denne udvikling dyrker stadig flere danskere idræt – både børn og voksne. Og en stor del af danskerne spiser sundere. Som på andre områder sker der også på sundhedsområdet en polarisering af befolkningen. Fordelingen er igen socialt betinget. Der er flere overvægtige blandt den mindre uddannede del af befolkningen, og den fattigste fjerdedel af mænd lever 10 år kortere end den rigeste fjerdedel.

Alkohol og rygning

Rygning er ekstremt usundt – et nyt australsk studie fortæller, at to ud af tre rygere vil dø for tidligt på grund af en sygdom forbundet med rygning. Antallet af rygere i Danmark er gået ned, men ifølge en Gallup-undersøgelse er faldet stoppet ved 22 procent. Og hvad værre er; antallet af unge rygere stiger kraftigt. Næsten halvdelen (46 procent) af danske gymnasieelever ryger dagligt eller en gang imellem. Mange erklærer sig dog som festrygere. I 1996 var andelen af unge rygere nede på 38 procent.

Statens Institut for Folkesundhed erkender, at den hidtidige omfattende forebyggende rygeindsats over for børn og unge har slået fejl – der må noget andet til end kampagner.

Samtidig er Danmark europamestre i hash – 35,6 procent af danskere fra 15 år har prøvet at ryge hash. Det er ti procent flere end eksempelvis hollænderne, som ellers har en ekstrem liberal lovgivning på området.

Danskerne drikker mest alkohol i Norden, og på europæisk plan ligger vi i øverste halvdel. Det afspejler en drikkekultur, som forskerne mener smitter af på de næste generationer. Mere end to ud af tre 15-årige, har været fulde.

Antallet af danskere med et alvorligt sundhedsskadeligt alkoholforbrug er langt over en halv million, og på samfundsplan er det dyrt for sundhedsvæsenet. For kommunerne koster overforbrug af alkohol 3,1 milliard kroner årligt.

For både cigaretter, alkohol, hash og andre euforiserende stoffer gælder, at det er farligt at grundlægge dårlige vaner i ungdommen. Det skaber erfaringsmæssigt en uheldig grobund for et misbrug i voksenlivet. Overforbrug af tobak og alkohol er hovedårsagen til danskernes tidlige død i forhold til vores naboer.

Mental sundhed

I de seneste årtier er antallet af danskere med stress, angst og depression steget kraftigt. Eksempelvis er 16 procent af dem, der er i arbejde, og dobbelt så mange af dem, der går ledige, ramt af alvorlig stress. Og ifølge WHO vil psykiske lidelser i 2020 udgøre verdens største sygdomsbyrde.

I løbet af ét år har 20 procent af danskerne problemer med deres mentale sundhed. Det svarer til 700.000 – 800.000 mennesker, og det koster samfundet 55 milliarder kroner om året. For voksne er stress, angst og

depression de mest hyppige lidelser.

Blandt børn og unge er billedet det samme. Søvnproblemer, stress, ADHD, depression, autisme og andre lidelser er steget kraftigt i de seneste 20 år.

For børn og unge fra 1-24 år udgør mentale problemer som for voksne den største sygdomsbyrde. 12 procent vokser op i en familie med alkoholproblemer. 8 procent vokser op i familier med psykisk sygdom. Og cirka 15 procent af alle børn har været i behandling for en psykisk lidelse inden de fylder 18 år.

Samtidig bliver danskerne igen og igen af internationale undersøgelser hyldet som verdens lykkeligste folk, og andelen af børn og unge, som trives og er glade, stiger også.

Hidtil er den mentale sundhed blevet betragtet som det individuelle menneskes problem. Men som Morten Grønæk, formand for Vidensråd for Forebyggelse, og Vibeke Koushede, professor på Statens Institut for Folkesundhed skriver i en kronik for nylig: »Når så mange mennesker bukker under med stress, angst og depression vidner det om, at problemerne ikke ligger hos individet eller hos særlige højrisikogrupper, men snarere i den måde, vi indretter os på som samfund. Derfor skal løsninger findes på samfundsniveau.«

WHO's definition af mental sundhed er: »En tilstand af trivsel, hvor individet kan udfolde sine evner, håndtere dagligdags udfordringer og stress, samt indgå i fællesskab med andre mennesker.«

Kommunernes indsats styrket

Ifølge Sundhedsstyrelsen er kommunernes forebyggende sundhedsindsats styrket i de senere år. I hvert fald er de fleste kommuner godt i gang med Sundhedsstyrelsens såkaldte 'forebyggelsespakker', som er 262 konkrete faglige anbefalinger på 11 forskellige områder til kommunernes forebyggelsesarbejde.

Især på tobaksområdet sætter kommunerne ind, men også på motions- og alkoholområdet har kommunerne øget den forebyggende indsats markant.

Helsingør Kommune

Også i Helsingør er kommunens sundhedsindsats i høj grad bygget op omkring Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker. Men det er kommunens politikere, som prioriterer og udvælger satsningsområder fra forebyggel-

sespakkerne. Forebyggelsespakkerne blev lanceret fra Sundhedsstyrelsen i 2011 og 2012, og Helsingør Kommune har helt eller delvist implementeret 76 procent af de 262 anbefalinger.

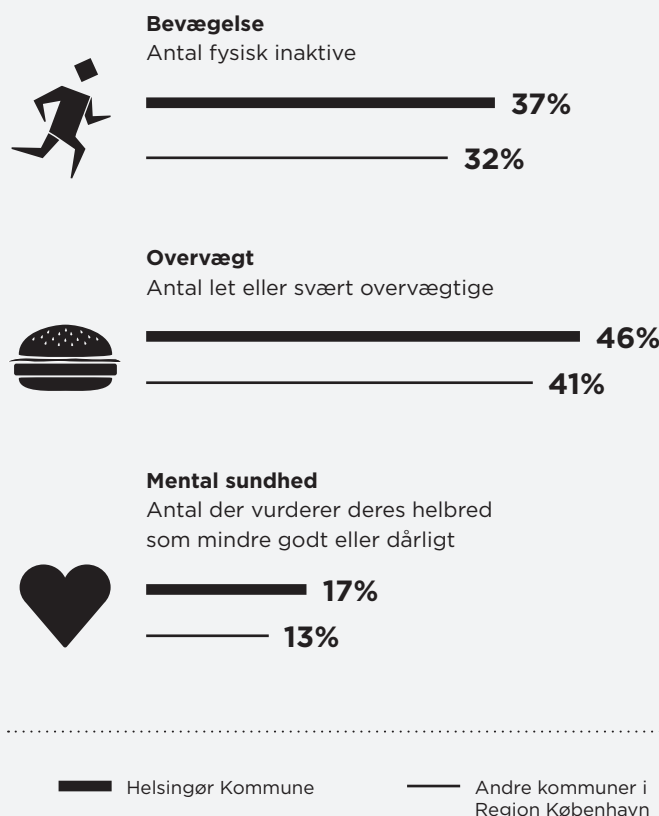
I Helsingør er kommunen i gang med at forberede en ny sundhedspolitik, som skal efterfølge den nuværende 'Sundhedspolitik 2013-2016'. Den skal gælde i årene 2017-2022 og vil basere sig på syv fokusområder fra forebyggelsespakkerne: Alkohol, tobak, stoffer, mental sundhed, fysisk aktivitet, overvægt samt mad og måltider. Derudover bliver kronisk sygdom et fokusområde for kommunen.

Inden for disse fokusområder har kommunen ud fra Helsingørs sundhedsprofil og dialogmøder med medarbejderne inden for de forskellige arbejdsområder prioriteret på fem konkrete indsatsområder:

1. Sunde byrum – tilgængelighed og sund fritid for alle borgere.
2. Teenagere og udsatte unge.
3. Gravide, mindre børn og familier.
4. Ældre (65+), medicinske patienter og kronisk syge.
5. Job og sygdom. Udsatte voksne.

Danske kommuner er inddelt i fire såkaldte socialgrupper efter borgernes gennemsnitsindkomst, antal ledige og uddannelse. Helsingør Kommune er i kommunesocialgruppe 2, altså næstbedste gruppe. Uddannelse, indkomst og ledighed plejer at hænge sammen med gode sundhedsvaner og sundhed generelt, men alligevel klarer Helsingør sig under gennemsnittet i Region Hovedstadens måling af sundheden i regionens 29 kommuner. Helsingør ligger generelt i midten, men skiller sig negativt ud på tre sundhedsområder – 'bevægelse', 'overvægt' og 'mental sundhed'. I Helsingør Kommune er 37 procent af borgerne over 16 år fysisk inaktive, mens det samme kun gælder for 32 procent i andre kommuner i regionen. 46 procent af helsingornerne er let eller svært overvægtige, det gælder kun for 41 procent i resten af regionen. Og hvor 17 procent af borgerne i Helsingør Kommune har et mindre godt eller dårligt selvvurderet helbred, så er det kun tilfældet for 13 procent i resten af regionen. Kommunen har umiddelbart ingen forklaringer på tallene. —

Sundhedsområder

UDFORDRING 2

Helsingørs Design to Improve Life Udfordring 2: 'Sunde borgere.'

Planlægning

I planlægningen af udfordringsugen, projektugen, kan undervisere bruge den foreslåede ugeplan, som også var udgangspunkt for den første udfordring. Det er også en mulighed at arbejde fagligt med emnet og med træning af teknikker og innovationskompetencer inden uge 4, 2017.

Skolerne beslutter selv, om de tager hul på Udfordringen i ugerne 2 og 3, men det er aftalt, at alle mindst arbejder i uge 4. Hvis man ønsker, at eleverne skal samarbejde med eksterne parter, kan det være en fordel at planlægge i god tid. Husk at der nu stilles krav til eleverne i udskolingen om udarbejdelse af en forretningsplan.

Ligesom sidst uploades to løsninger fra indskoling, to fra mellemtrin og to fra udskoling fra hver skoleafdeling (matrikel). Der er tre præmier på 5.000 kr. hver.

Der er møder om Udfordringen på skolerne i november 2016. Se også sitet for Udfordringen.

Møde på skolerne om udfordringen

November 2016.

Dato kommer senere.

Åbning af website

1. november 2016

Udfordring

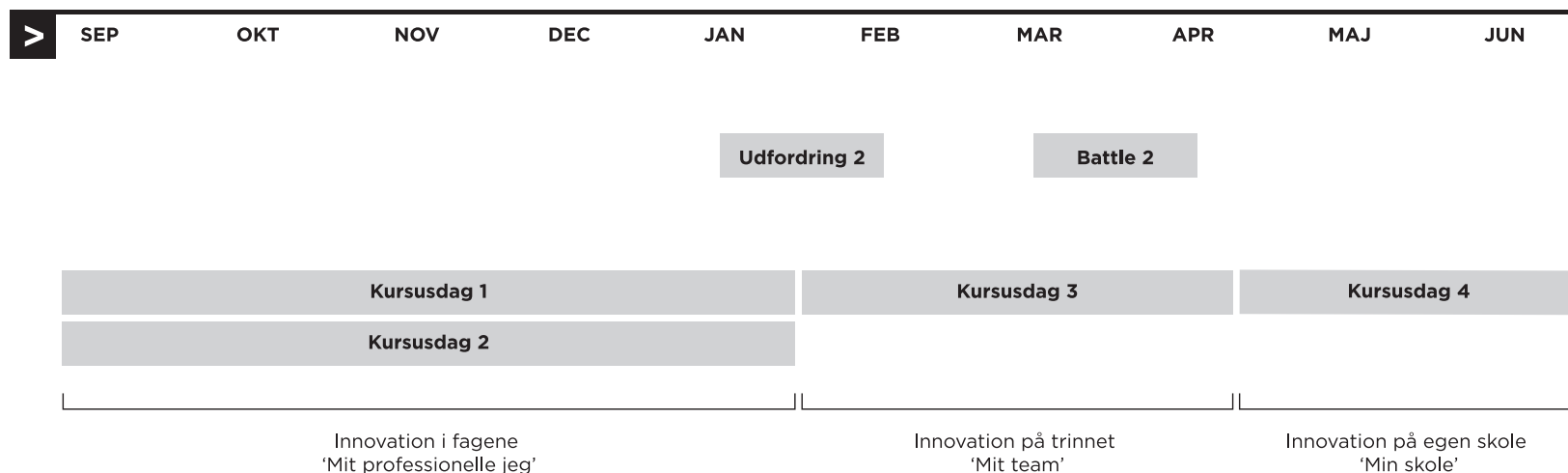
Uge 4, 23.-27. januar 2017.

Upload frist

3. februar 2017

Battle

9. marts 2017

^ Følgeforskningen går i dybden med effekten af innovationsundervisningen.

Følgeforskning i Boost

Af lektor Bolette Kremmer Hansen og adjunkt Stine Rahr Bruzelius, ansvarlige for følgeforskningen ved Professionshøjskolen Metropol

Hvilken betydning har innovation for elevernes deltagelse i undervisningen? Hvilke sammenhænge er der mellem underviserens didaktiske greb og elevernes motivation? Det undersøger følgeforskningen i Boost-projektet.

Baggrund

Forskning inden for innovations- og entreprenørskabsundervisning er hidtil oftest gennemført i ungdomsuddannelserne. Det begrænser vores forskningsmæssige viden om innovation på grundskoleniveau samt om sammenhænge mellem innovationsdidaktiske metoder og elevernes deltagelse. Derfor er følgeforskningen i Boost vigtig.

Vi ved fra effektstudier, at entreprenørskabsundervisning, der er tilpasset elevernes forudsætninger, højner elevernes motivation, faglige selvtillid og trivsel. Men vi ved ikke, *hvad* det er ved innovationsundervisningen, som giver disse effekter. Og vi ved heller ikke, om det er de samme elementer, som understøtter alle elevers deltagelse.

Ambitionen med følgeforskningen er at undersøge sammenhænge

mellem den enkelte elevs iagttagede deltagelse, hvad eleven selv mener styrker eller hæmmer deltagelsen og de måder, som underviseren gennemfører undervisningen på. Formålet er at undersøge, hvilke innovationsdidaktiske greb, som motiverer eleverne.

I praksis betyder det, at vi undersøger elevernes oplevelser på tværs af indskoling, mellemtrin og udskoling. Med en nysgerrighed på de inkluderende potentialer i innovationsundervisningen, undersøger vi også, hvilken forskel innovationsundervisning gør dels de elevgrupper, som almindeligvis er meget deltagende i undervisningen, dels for de elevgrupper, som almindeligvis er mindre deltagende i undervisningen.

Aktiviteter i følgeforskningen

Forskningsdesignet er baseret på designbaseret research.

I processen observerer vi udvalgte klasser i undervisningen for at få en oplevelse af sammenhænge mellem 1) underviserens innovationsdidaktiske greb og 2) elevernes deltagelse.

Vi laver interview med udvalgte elevgrupper. Vi interviewer undervisersteamet. Og vi gennemfører observationer og gruppeinterviews i foråret 2016 og gentager dem i foråret 2017.

I efteråret 2016 afholder vi workshops med henholdsvis elever og undervisere til generering og prioritering af de didaktiske greb. Her får vi deltagernes blik på de første analyser, som kan kvalificere følgeforskningens bud på, hvilke innovationsdidaktiske greb, der opleves meningsfulde sat i relation til praksis.

Den generede viden fra følgeforskningen kvalificeres desuden gennem den viden, som kan hentes fra spørgeskemaundersøgelserne. De gennemføres af KORA før under og efter afholdelse Boost-kurserne. —

Evaluering af Boost

Af Lene Tetzlaff-Petersen, chefkonsulent Helsingør Kommune

Evalueringen af Boost er afhængig af høj svarprocent – og det er begyndt godt.

Baggrund

Udvikler eleverne deres innovative kompetencer, faglige forståelse og trivsel, når de arbejder med innovation i skolen? Og hvad med lærerne og pædagogerne i Helsingør Kommune. Hvordan har deres innovationsdidaktiske kompetencer og motivation udviklet sig igennem forløbet? Og er ledelsen og team-kollegaerne en støtte for at arbejde innovativt? Det er nogle af de spørgsmål, som Boost-evalueringen skal give svar på.

For at få svar på blandt andet disse spørgsmål gennemføres tre spørgeskemaundersøgelser hen over projektperioden. Den første blev gennemført efter sommerferien 2015, og den fungerer som baseline for evalueringen og viser, hvilke holdninger og praksisser, der eksisterede omkring innovation inden Boost-projektet gik i gang. Det er vigtigt for at få synliggjort al den viden og erfaring, der allerede var på skolerne, og som

Boost-projektet bygger videre på, og derfor ikke skal tage æren for.

Efter Boost havde kørt et år, og sidste grundkursus var gennemført, blev andet spørgeskema sendt ud sommeren 2016. Og til næste sommer 2017 udsendes sidste spørgeskema. Mange af spørgsmålene fra baselineundersøgelsen gentages i andet og tredje spørgeskema for at se, om der er sket ændringer i holdninger og praksis omkring innovation i skolen. For at undgå at sende for mange spørgeskemaer er spørgsmål fra projektets følgeforskning også indarbejdet i samme skema.

Alle lærere og pædagoger fik det første spørgeskema tilsendt, og omkring 80% besvarede det. Det er en flot svarprocent, hvilket også er vigtigt, da evalueringen sammenligner svarene over tid. Det medfører nemlig, at personer, som ikke besvarede det første spørgeskema, ikke kan deltage senere, da der jo ikke er noget at sammenligne med. Det medfører, at den samlede gruppe af svarpersoner bliver mindre i 2. og 3. runde, så resultaterne kan blive mere usikre. Derfor er en høj svarprocent ekstra vigtig for at sikre solid viden. Ud over spørgeskemaundersøgelserne analyserer vi relevant eksisterende kvantitativ data, og vi gennemfører interviews med elever fordelt på indskoling, mellemtrin og udskoling.

Det er KORA – Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning – der gennemfører evalueringen af Boost. —

^ Evalueringen fra Metropol undersøger blandt andet udviklingen i lærernes arbejds-metoder under det treårige Boost-forløb.

Velkommen til Sommermøde 2016

Alle klasser i Helsingør Kommunes skoler har i skoleåret 2016/2017 arbejdet med innovation og med at producere løsninger på den første Helsingørs Design to Improve Life Udfordring om flygtninge. Nu er det tid på et Sommermøde at samle op og få inspiration til at komme videre.

Velkommen

Visionen i Boost er at udvikle Helsingør Kommunes folkeskoler, så innovativt arbejde bliver en del af hverdagen. Målet er at give eleverne de kompetencer, som de har brug for i fremtidens tilværelse og arbejdsliv. Derfor har vi som gæstetaler inviteret projektleder Peter Rasmussen, der i Fonden for Entreprenørskab arbejder for at fremme innovative metoder i folkeskolen. Og vi har inviteret direktør i tænketanken DEA, Stina Vrang Elias, der dagligt arbejder med at udvikle uddannelsessystemet, så det matcher fremtidens erhvervsliv. Først vil to skoleledere fra Helsingør Kommune dog samle op og tale fremtid for Boost.

Program

08.30-09.00

Ankomst og morgenkaffe

09.00-09.50

Velkommen ved skoleledere i Helsingør Kommune

- Hvilken skole vil vi gerne have?
- Hvordan kommer vi derhen?

09.50-10.20

Spørgsmål og svar om Boost i skoleåret 2016/2017

10.20-10.50

Hvad har eleverne brug for, når de kommer ud af skolen?

Oplæg ved direktør Stina Elias Vrang, Uddannelsestænketanken DEA

10.50-11.20

Historier fra virkeligheden

Oplæg ved projektleder Peter Rasmussen, Fonden for Entreprenørskab

11.20-11.30

Afrunding og tak for i dag

Oplægsholdere

Stina Vrang Elias

Direktør for tænketanken DEA Stina Vrang Elias er uddannet cand.scient. adm. fra RUC. Hun er opvokset som hippie-barn på Møn, har arbejdet 7 år for Dansk Industri og har hele sit professionelle liv arbejdet med uddannelse, forskning og erhvervsliv. Tidligere slog hun sine folder som projektleder i EVA og som analytiker hos Oxford Research A/S, som henholdsvis projektleder og analytiker.

DEA arbejder for at fremme viden om sammenhængen mellem samfundets investeringer i uddannelse, forskning og innovation og Danmarks vækst- og produktionsevner.

Stina Vrang Elias mener, at der ikke findes noget vigtigere, end at alle samfundsborgere – uanset baggrund og alder – får mulighed for at sætte deres kompetencer og talent i spil. Og hun mener dette skal ske via mønsterbrud og et uddannelsessystem, som i højere grad klæder de unge på med stærk faglighed, der matcher fremtidens arbejdsmarked.

Peter Rasmussen

Peter Rasmussen er projektleder i grundskoleafdelingen i Fonden for Entreprenørskab. Fra 16 år som lærer i folkeskolen har Peter erfaring med skoleudvikling, internationalt samarbejde samt indsigt i skolens vilkår. Han vil i sit oplæg bl.a. vise eksempler på, hvordan entreprenørskab kan indgå i den daglige undervisning.

Peter mener, at innovation og entreprenørskab i folkeskolen drejer sig om, at eleverne handler på deres ideer, så de skaber økonomisk, kulturel eller social værdi for andre.

Fonden for Entreprenørskab arbejder for, at evnen til at være innovativ skal være et grundelement i alle uddannelser fra folkeskole til ph.d. Innovation og entreprenørskab skal i højere grad integreres i alle uddannelser.

Fonden for Entreprenørskab blev etableret i 2010 af et tværministerielt partnerskab mellem fire ministerier på baggrund af den daværende regerings samlede strategi for uddannelse i entreprenørskab.

Informationsrum

På sommermødet vil der være fire informationsrum. Her kan I hente mere information om Boost:

Evaluerings af Boost

Stil spørgsmål om den igangværende evaluering af Boost. Udvikler innovationsforløb elevernes innovative kompetencer, faglige forståelse og trivsel? Og hvad med underviserne i Helsingør – hvordan har deres innovationsdidaktiske kompetencer og motivation udviklet sig?

Følgeforskning i Boost

Stil spørgsmål om følgeforskningen i Boost. Hvilken betydning har innovation for elevernes faglige og sociale delta-gelse i undervisningen? Hvilke sammenhænge er der mellem underviserens didaktiske greb og elevernes motivation for deltagelse i undervisningen?

Udvidet kursus i Boost

Stil spørgsmål om det kommende udvidede kursus i Boost. Hvordan kan innovation i fagene være med til at styrke elevernes faglige kompetencer? Og hvordan kan man tilrettelægge sin undervisning på de enkelte trin med fortsat fokus på både faglighed og innovation?

Udfordring og Battle

Stil spørgsmål om den kommende Udfordring og Battle i 2017. Hvordan påvirker Udfordringens konkurrenceelement projektugen og Battle og elevernes læring? Og hvordan tager eleverne imod Udfordringen, hvor underviserne bliver facilitatorer i processen?